

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

Αθήνα, 22/08/2024

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ**

Αριθμός απόφασης: 2340

ΤΜΗΜΑ : Α2 Επανεξέτασης
Ταχ. Δ/νση : Φιλαδελφείας 8
Ταχ. Κώδικας : 104 40 - Αθήνα
Τηλέφωνο : 213 1312 350
E-mail : ded.ath@aade.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 72 του Ν. 5104/2024 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 58).

β. Του άρθρου 10 της Δ. ΟΡΓ. Α 1125859 ΕΞ 2020/23.10.2020 Απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ (ΦΕΚ Β' 4738/26.10.2020) με θέμα «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ)».

γ. Της ΠΟΛ 1064/12.04.2017 Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

δ. Τη με αριθμό Α.1165/22.11.2022 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) με θέμα «Υποβολή ενδικοφανών προσφυγών και αιτημάτων αναστολής του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4987/2022), αποκλειστικά ψηφιακά μέσω διαδικτύου από το δικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε.» (ΦΕΚ Β' 6009)».

2. Την ΠΟΛ 1069/04-03-2014 Εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Τη Δ.Ε.Δ. 1126366 ΕΞ 2016/30.08.2016 (ΦΕΚ Β' 2759/1.9.2016) Απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών «Παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής».

4. Τη με ημερομηνία κατάθεσης **01/05/2024** και με αριθμό πρωτοκόλλου ηλεκτρονικώς υποβληθείσα ενδικοφανή προσφυγή (ID) της εταιρείας με την επωνυμία «.....», διακριτικό τίτλο «.....», ΑΦΜ έδρα επί της οδού Τ.Κ., κατά της υπ' αριθμό/26-03-2024 Οριστικής Πράξης Διορθωτικού

Προσδιορισμού Τελών Χαρτοσήμου φορολογικού έτους 2020 του Προϊσταμένου του 3^{ου} ΕΛ.ΚΕ. Αττικής, καθώς και τα προσκομιζόμενα με αυτή σχετικά έγγραφα.

5. Την ως άνω πράξη, της οποίας ζητείται η επανεξέταση και η ακύρωση, καθώς και την από 26/03/2024 οικεία έκθεση μερικού ελέγχου τελών χαρτοσήμου .

6. Τις απόψεις του Προϊσταμένου του 3ου ΕΛ.ΚΕ. Αττικής

7. Την εισήγηση του ορισθέντος υπαλλήλου του Τμήματος Α2 όπως αποτυπώνεται στο σχέδιο της απόφασης.

Επί της με ημερομηνία κατάθεσης 01/05/2024 και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανούς προσφυγής της εταιρείας με την επωνυμία «.....» ΑΦΜ, η οποία υπεβλήθη **εμπρόθεσμα**, και μετά την μελέτη και την αξιολόγηση όλων των υφιστάμενων στο σχετικό φάκελο εγγράφων και των προβαλλόμενων λόγων της ενδικοφανούς προσφυγής, επαγόμαστε τα ακόλουθα:

Με την υπ' αριθμ. /26-03-2024 Οριστική Πράξη Διορθωτικού Προσδιορισμού Τελών Χαρτοσήμου φορολογικού έτους 2020 του Προϊσταμένου του 3^{ου} ΕΛ.ΚΕ. Αττικής, προσδιορίσθηκε σε βάρος της προσφεύγουσας τέλος χαρτοσήμου ποσού 136.094,46 ευρώ, πλέον εισφοράς υπέρ ΟΓΑ επί των τελών χαρτοσήμου ποσού 27.218,89 ευρώ, πλέον προστίμου άρθρου 58 του ν. 4987/2022 στα τέλη χαρτοσήμου ποσού 68.047,23 ευρώ, πλέον προστίμου άρθρου 58 του ν. 4987/2022 στο ΟΓΑ χαρτοσήμου ποσού 13.609,45 ευρώ, ήτοι συνολικό ποσό για καταβολή **244.970,03** ευρώ.

ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε δυνάμει της /14-11-2023 εντολής ελέγχου του Προϊσταμένου του 3^{ου} ΕΛ.ΚΕ. Αττικής για τη χρονική περίοδο 01/01/2016 – 31/12/2020 διαπιστώθηκε ότι στα λογιστικά αρχεία της προσφεύγουσας περιλαμβάνεται λογαριασμός με κωδικό 53.10.00.001 και περιγραφή «.....» που πιστώθηκε με ποσό ύψους 6.804.723,13 ευρώ στις 31/12/2020. Το ποσό των 6.804.723,13 ευρώ, σύμφωνα με το από 31/12/2020 ιδιωτικό συμφωνητικό, αφορά έντοκο δάνειο που έλαβε η προσφεύγουσα από την επιχείρηση «.....» με ΑΦΜ και αρ. μητρώου που εδρεύει στην Η σύμβαση δανείου καταρτίστηκε στην Ελλάδα. Για το παραπάνω δάνειο και δεδομένου ότι η προσφεύγουσα δεν υπέβαλε δήλωση απόδοσης τελών χαρτοσήμου, ο έλεγχος έκρινε ότι **οφείλεται χαρτόσημο 2% πλέον ΟΓΑ 20% επί του χαρτοσήμου στο φορολογικό έτος 2020, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 1α του Κ.Ν.Τ.Χ.** Οι διαπιστώσεις του ελέγχου συμπεριλήφθηκαν στο με αριθμό /05-03-2024 Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου άρθρου 28 του ν. 4987/2022 και αφού λήφθηκαν υπόψη οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας επ' αυτού, συντάχθηκε η από 26/03/2024 έκθεση μερικού ελέγχου τελών χαρτοσήμου και εκδόθηκε η προσαλλόμενη πράξη.

Η προσφεύγουσα, με την υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή, ζητά την ακύρωση άλλως την τροποποίηση της ως άνω προσαλλόμενης πράξης, προβάλλοντας τους κάτωθι ισχυρισμούς:

- Κατά το χρόνο σύναψης της ανωτέρω έντοκης δανειακής σύμβασης, ήτοι την 31/12/2020, δεν υφίστατο ρητή υποχρέωση προσκόμισης ενώπιον της φορολογικής αρχής προς χαρτοσήμανση και απόδοσης των αναλογούντων τελών χαρτοσήμου στο Δημόσιο των έντοκων

δανειακών συμβάσεων. Η υποχρέωση αυτή θεσπίστηκε ρητά σχεδόν δύο έτη μετά τη σύναψη της από 31/12/2020 υπό κρίση σύμβασης ιδιωτικού δανεισμού.

- Σύμφωνα με την πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ: 2163/2020, 2323/2020, 1573/2022, 1574/2022 και 1575/2022), δεν οφείλονται τέλη χαρτοσήμου επί δανείων που χορηγούνται από υποκείμενα στο Φ.Π.Α. πρόσωπα έναντι ανταλλάγματος (τόκου).

Επειδή, με το άρθρο 2, παρ. 1 (α') του ν. 2859/2000, ορίζεται ότι:

«αντικείμενο του φόρου είναι η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών, εφόσον πραγματοποιούνται από επαχθή αιτία στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στο φόρο που ενεργεί με αυτή την ιδιότητα».

Επειδή, με το άρθρο 3, παρ. 1 (α') του ν.2859/2000, ορίζεται ότι:

«στο φόρο υπόκειται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ημεδαπό ή αλλοδαπό ή ένωση προσώπων, εφόσον ασκεί κατά τρόπο ανεξάρτητο οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης, τον επιδιωκόμενο σκοπό ή το αποτέλεσμα της δραστηριότητας αυτής».

Επειδή, με το άρθρο 8, παρ. 1 του ν.2859/2000, ορίζεται ότι:

«Παροχή υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, θεωρείται κάθε πράξη που δε συνιστά παράδοση αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 έως 7...».

Επειδή, με το άρθρο 19, παρ. 1 του ν.2859/2000, ορίζεται ότι:

«...στην παροχή υπηρεσιών, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η αντιπαροχή που έλαβε ή πρόκειται να λάβει για τις πράξεις αυτές ο προμηθευτής των αγαθών ή αυτός που παρέχει τις υπηρεσίες από τον αγοραστή, το λήπτη ή τρίτο πρόσωπο...».

Επειδή, με το άρθρο 22, παρ. 1 του ν.2859/2000, ορίζεται ότι:

«Απαλλάσσονται από το φόρο:

...

κγ) η χορήγηση και η διαπραγμάτευση πιστώσεων, καθώς και η διαχείριση τους από το πρόσωπο που τις χορηγεί,

...».

Επειδή, με το άρθρο 63, παρ. 1 του ν.2859/2000, όπως ίσχυε κατά το ελεγχόμενο φορολογικό έτος 2020, ορίζεται ότι:

1. Από την έναρξη ισχύος του Ν.1642/1986, καταργούνται οι διατάξεις:

«α)...

β) για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στις πράξεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου και στα παρεπόμενά τους σύμφωνα...»

Επειδή με πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 2163/2020, ΣτΕ 2323/2020) κρίθηκε ότι:

«...7. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι η χορήγηση έντοκου χρηματικού δανείου περιλαμβάνεται κατ' αρχήν μεταξύ των πράξεων (του άρθρου 2 της έκτης οδηγίας και της αντίστοιχης διάταξης) του άρθρου 2 του Κώδικα Φ.Π.Α. ως παροχή υπηρεσιών υποκείμενη στον

φόρο προστιθέμενης αξίας, πλην απαλλασσόμενη αυτού κατά το άρθρο 22 παρ. 1 περ. κγ'. Ειδικότερα, η χορήγηση έντοκου χρηματικού δανείου ως διάθεση κεφαλαίου σε τρίτον, έναντι του οποίου (κεφαλαίου) καταβάλλεται η δέουσα αμοιβή υπό μορφή τόκων, συνιστά παροχή υπηρεσιών από επαχθή αιτία (πρβλ. ΔΕΚ/ΔΕΕ αποφάσεις της 11-7-1996, *Regie Dauphinoise*, C-306/94 σκ. 16-17, της 14-11-2000, *Floridienne & Berginvest*, C-142/99 σκ. 26, της 29-4-2004, *EDM*, C-77/01 σκ. 65, 69, της 17-10-2019, *Paulo Nascimento Consulting*, C-692/17 σκ. 38). Περαιτέρω, για να μπορεί η δραστηριότητα διάθεσης κεφαλαίων σε τρίτον να θεωρηθεί ως οικονομική δραστηριότητα, την οποία αφορά το άρθρο 4 παρ. 2 της Έκτης Οδηγίας, συνιστάμενη στην εκμετάλλευση του κεφαλαίου αυτού με σκοπό την άντληση εσόδων διαρκούς χαρακτήρα υπό μορφή τόκων, είναι αναγκαίο η δραστηριότητα αυτή να μην ασκείται ευκαιριακά και μόνο, ούτε να περιορίζεται στη διαχείριση των επενδύσεων, όπως θα το έπραττε ένας ιδιώτης επενδυτής, αλλά να αναπτύσσεται στο πλαίσιο επιχειρηματικού ή εμπορικού στόχου, χαρακτηριζόμενου ιδίως από τη βούληση κερδοφορίας των επενδυθέντων κεφαλαίων. Έτσι, μια επιχείρηση ενεργεί υπό την ιδιότητα του υποκειμένου στον φόρο, όταν χρησιμοποιεί κεφάλαια που αποτελούν μέρος των περιουσιακών της στοιχείων για να παράσχει υπηρεσίες συνιστώσες οικονομική δραστηριότητα κατά την έννοια των άρθρων 4 παρ. 1 και 2 της Έκτης Οδηγίας, όπως η χορήγηση (από μητρική επιχείρηση) αμειβόμενων δανείων (σε θυγατρική αυτής), ανεξάρτητα από το αν τα δάνεια χορηγούνται ως οικονομική στήριξη ή ως τοποθετήσεις πλεονασμάτων σε ρευστό ή για άλλους λόγους (πρβλ. ΔΕΚ αποφάσεις της 14-11-2000, *Floridienne & Berginvest*, C-142/99 σκ. 27-28, της 29-4-2004, *EDM*, C-77/01 σκ. 67-68). Εξάλλου, όταν πρόκειται για πρόσωπα που υπόκεινται ήδη σε φ.π.α. για τις κύριες οικονομικές δραστηριότητές τους, δεν θα ήταν σύμφωνη με τον σκοπό ιδίως της απλής και όσο το δυνατόν γενικότερης είσπραξης του φόρου προστιθέμενης αξίας η ερμηνεία του άρθρου 4 παρ. 2 της Έκτης Οδηγίας που θα δεχόταν ότι η έννοια «οικονομική δραστηριότητα», η οποία χρησιμοποιείται στη διάταξη αυτή, δεν καλύπτει μια δραστηριότητα που, μολονότι ασκείται μόνο ευκαιριακά, εμπίπτει στον γενικό ορισμό που δίδει στην έννοια αυτή το άρθρο 4 παρ. 1 της Έκτης Οδηγίας και ασκείται από πρόσωπο υποκείμενο στον φόρο, το οποίο ασκεί επίσης, σε μόνιμη βάση, μια άλλη οικονομική δραστηριότητα κατά την έννοια της Έκτης Οδηγίας (πρβλ. ΔΕΕ, απόφαση της 13-6-2013, *Kostov*, C-62/12, σκ. 30, της 17-10-2019, *Paulo Nascimento Consulting*, C-692/17 σκ. 24). Τέλος, πράξεις του άρθρου 2 του Κώδικα Φ.Π.Α. και αντικείμενο του φόρου προστιθέμενης αξίας συνιστούν οι συμβάσεις έντοκων χρηματικών δανείων συλλήβδην και όχι μόνον (κατά τις διευκρινίσεις της εγκυκλίου ΠΟΛ 44/1987 «Εφαρμογή διατάξεων φορολογίας χαρτοσήμου σε διάφορες συμβάσεις, πράξεις, σχέσεις και συναλλαγές μετά την εφαρμογή από 1.1.1987 του φόρου προστιθέμενης αξίας») οι τόκοι (πρβλ. υπαγωγική σκέψη 5 των ΣτΕ 3928/1996, 3727/1998), οι οποίοι απορρέουν από αυτές και αποτελούν, όπως προαναφέρεται, την αμοιβή εκείνου που χορηγεί το δάνειο για τη διάθεση του κεφαλαίου σε τρίτον και, ως εκ τούτου, την κατ' άρθρο 19 του Κώδικα Φ.Π.Α. αντιπαροχή, η οποία λαμβάνεται ως φορολογητέα αξία. Συνεπώς, το άρθρο 15 παρ. 1 περ. α' του Κ.Ν.Τ.Χ., καθ' ο μέρος επιβάλλει τέλος χαρτοσήμου επί συμβάσεων έντοκων χρηματικών δανείων, καταργήθηκε από 1.1.1987 δυνάμει του άρθρου 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986, διότι κατά τη ρητή πρόβλεψη της διάταξης αυτής καταργήθηκαν οι «διατάξεις για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στις πράξεις» του άρθρου 2 του τελευταίου νόμου. Η διατύπωση εξάλλου της διάταξης του άρθρου 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986 τυγχάνει αδιάσπικτη, ήτοι δεν διακρίνει ούτε μεταξύ πράξης και εσόδων (παρότι η σχετική διάκριση, ειδικώς μάλιστα των συμβάσεων δανείων και των εσόδων

αυτών, ήταν γνωστή στον νομοθέτη, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση και τις ρυθμίσεις του ν. 1676/1986 «Για τον ορισμό των συντελεστών του φόρου προστιθέμενης αξίας και τη ρύθμιση άλλων θεμάτων», Α' 24/29-12-1986), ούτε μεταξύ έγγραφης κατάρτισης της σύμβασης δανείου και παροχής της υπηρεσίας καθεαυτής. Τα ανωτέρω, δε, ισχύουν ανεξαρτήτως του εάν η εν λόγω (ρητή και αδιάσπικτη) πρόβλεψη εχώρησε πέραν της κατά το άρθρο 33 της Έκτης Οδηγίας απαγόρευσης διατήρησης σε ισχύ από κράτος-μέλος φόρων, δικαιωμάτων και τελών μόνον εφόσον αυτά μπορούν να εξομοιωθούν προς φόρο κύκλου εργασιών, εμφανίζουν δηλαδή, έστω και αν δεν είναι καθ' όλα πανομοιότυποι με αυτόν, τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του Φ.Π.Α. [α) γενική εφαρμογή του Φ.Π.Α. επί των συναλλαγών που αφορούν αγαθά ή υπηρεσίες, β) καθορισμός του ύψους του αναλόγως του αντιτίμου που εισπράττει ο υποκείμενος στον φόρο για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που παρέχει, γ) είσπραξη του φόρου σε κάθε στάδιο της διαδικασίας παραγωγής και διανομής, περιλαμβανομένου του σταδίου λιανικής πώλησης, ανεξαρτήτως του αριθμού των συναλλαγών που έχουν προηγηθεί, δ) έκπτωση από τον φόρο που οφείλει να καταβάλει ο υπόχρεος των ποσών που έχουν καταβληθεί κατά τα προηγούμενα στάδια της διαδικασίας, ώστε σε κάθε συγκεκριμένο στάδιο ο φόρος να εφαρμόζεται επί της αξίας που προστίθεται κατά το στάδιο αυτό, η δε τελική επιβάρυνση να καταλήγει στον καταναλωτή] (πρβλ. ΔΕΚ/ΔΕΕ, αποφάσεις της 17-9-1997, Fadenza Publica, C-130/96, σκ. 13-15, της 3-10-2006, Banca Pololare di Cremona, C-475/03, σκ. 27 επ., της 7-8-2018, Viking Motors κ.λπ., C-475/17, σκ. 37 επ., ΣτΕ Ολομ. 2469-2471/2008 κ.ά.).

...

9. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση έσφαλε κατά την ερμηνεία των άρθρων 2 παρ. 1, 8 παρ. 1, 19 παρ. 1, 22 παρ. 1 περ. κ' και 63 παρ. 1 περ. β του Κώδικα Φ.Π.Α. (και των αντίστοιχων διατάξεων των άρθρων 2 παρ. 1, 6 παρ. 1, 13 παρ. Β περ. δ. υποπερ. 1 της Έκτης Οδηγίας). Υποστηρίζεται ειδικότερα ότι η, όπως εν προκειμένω, χορήγηση έντοκων δανείων από εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος, υποκείμενο σε φ.π.α. πρόσωπο που ενεργεί με την ιδιότητα αυτή, σε υποκείμενο στον φόρο εγκατεστημένο στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από τον τυχόν ευκαιριακό χαρακτήρα και τον σκοπό της, αποτελεί παροχή υπηρεσίας από επαχθή αιτία, υπαγόμενη (εξ ου και απαλλασσόμενη του φ.π.α.) ως τέτοια και όχι μόνο ως προς το αντάλλαγμα της (τόκο) στο πεδίο εφαρμογής του φ.π.α. (καίτοι απαλλασσόμενη από αυτόν), και επομένως τα τέλη χαρτοσήμου επί των σχετικών συμβάσεων έχουν καταργηθεί κατ' άρθρο 63 παρ. 1 περ. β του Κώδικα Φ.Π.Α.. Τα ανωτέρω, κατά την αναιρεσεΐουσα, δέχθηκε και η αναιρεσιβαλλόμενη, έσφαλε, όμως, στο μέτρο που έκρινε ότι η απαλλαγή της χορήγησης πιστώσεων αφορά στο πρόσωπο που χορηγεί και όχι στο πρόσωπο που λαμβάνει την πίστωση· τούτο, διότι ο φ.π.α. βαρύνει τη συναλλαγή και καταβάλλεται από τον λήπτη της υπηρεσίας και δεν βαρύνει το απλώς υπόχρεο σε απόδοσή του πρόσωπο, οι δε διατάξεις της νομοθεσίας περί φ.π.α. σε περίπτωση συναλλαγής υποκείμενης σε αυτόν εφαρμόζονται για αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη. Άλλωστε, ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι αυτές δεν εφαρμόζονται για τον δανειζόμενο, η υπαγωγή του δανείου σε τέλη χαρτοσήμου, τα οποία επιβάλλονται στη συναλλαγή και όχι στα πρόσωπα, θα ήταν και πάλι αντίθετη στο άρθρο 63 παρ. 1 του Κώδικα Φ.Π.Α.. Προς θεμελίωση του παραδεκτού του λόγου αυτού διατυπώνεται ο ισχυρισμός ότι η πληττόμενη κρίση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης είναι αντίθετη προς τις αποφάσεις ΣτΕ 3928/1996, 3929/1996 και 3727/1998, με τις οποίες, κατά την αναιρεσεΐουσα, κρίθηκε ότι η παροχή πίστωσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του φ.π.α. και, συνεπώς, δεν υπάγεται σε τέλη χαρτοσήμου σύμφωνα με το άρθρο 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986

(ήδη άρθρο 63 Κώδικα Φ.Π.Α.), άλλως ότι επί του πιθέμενου με τον λόγο αναιρέσεως νομικού ζητήματος δεν υπάρχει νομολογία. Ο τελευταίος αυτός ισχυρισμός είναι βάσιμος, καθόσον οι προαναφερόμενες αποφάσεις (πλην της ΣτΕ 3929/1996, η οποία αφορά σε όλως διάφορο ζήτημα) έκριναν επί επιβολής τελών χαρτοσήμου κατ' άρθρο 15 παρ. 8 του Κ.Ν.Τ.Χ. σε παροχή πίστωσης σε ανοικτό λογαριασμό και όχι επί επιβολής τελών χαρτοσήμου κατ' άρθρο 15 παρ. 1 περ. α του Κ.Ν.Τ.Χ. σε σύμβαση έντοκου χρηματικού δανείου. Συνεπώς, ο λόγος προβάλλεται παραδεκτώς. Περαιτέρω, η πληττόμενη κρίση του διοικητικού εφετείου δεν είναι νόμιμη, διότι, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στη σκέψη 7, με το άρθρο 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986 καταργήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 1 περ. α του Κ.Ν.Τ.Χ. κατά το μέρος που επιβάλλουν τέλος χαρτοσήμου επί συμβάσεων έντοκων χρηματικών δανείων, ανεξαρτήτως δε της ορθότητας ή μη της κρίσης της αναιρεσιβαλλομένης (ότι οι κρίσιμες απαλλακτικές διατάξεις αφορούν τα πρόσωπα που χορηγούν και όχι εκείνα που λαμβάνουν τις πιστώσεις, άρα της κρίσης της αναιρεσιβαλλομένης) περί των επωφελούμενων της απαλλαγής προσώπων, τούτο είναι αδιάφορο από την εξεταζόμενη άποψη. Για τον λόγο αυτό, βασίμως προβαλλόμενο, πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση, η έρευνα των λοιπών λόγων της οποίας παρέλκει, και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος αυτής, με το οποίο απορρίφθηκε η προσφυγή της αναιρεσεύουσας...».

Επειδή, με το άρθρο 172 ν.4972/2022 (ΦΕΚ Α/181/23.09.2022), ορίζεται ότι:

«1. Στο τέλος της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 63 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000, Α' 248), μετά τις λέξεις «ασφαλιστηρίων ζωής από ασφαλιστικές εταιρείες», το σημείο στίξης κόμμα «,» αντικαθίσταται από τελεία «.», προστίθενται τρίτο και τέταρτο εδάφια και η περ. β της παρ. 1 του άρθρου 63 διαμορφώνεται ως εξής:

«β) για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στις πράξεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου και στα παρεπόμενά τους σύμφωνα.

Δε θίγονται οι διατάξεις που προβλέπουν την επιβολή τελών χαρτοσήμου στα μισθώματα ακινήτων, στις αποδείξεις πληρωμής ασφαλιστρών για κάθε είδους ασφαλίσεις και επιστροφής ασφαλιστρών, στις αποδείξεις πληρωμής αποζημίωσης, για ασφαλίσεις κάθε είδους, που δίνονται σε ασφαλιστικές εταιρείες, στα χορηγούμενα από ασφαλιστικές εταιρείες δάνεια επί ασφαλιστηρίων ζωής και στις εξαγορές (RACHATS) ασφαλιστηρίων ζωής από ασφαλιστικές εταιρείες.

Ομοίως δεν θίγονται οι διατάξεις για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στα έντοκα δάνεια και λοιπές χρηματοδοτήσεις και στους απορρέοντες συμβατικούς τόκους.

Απαλλαγές από τέλη χαρτοσήμου που προβλέπονται από άλλες διατάξεις για τις πράξεις του προηγούμενου εδαφίου εξακολουθούν να ισχύουν.»

2. Η ισχύς της παρ. 1 αρχίζει από την 1η.1.2021.

3. Για τα συναπτόμενα δάνεια και τις λοιπές χρηματοδοτήσεις, καθώς και τους απορρέοντες τόκους μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, τα τέλη χαρτοσήμου αποδίδονται εμπρόθεσμα μέχρι την 31η.12.2022.

Επειδή εν προκειμένω, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι συνετάγη ιδιωτικό συμφωνητικό δανεισμού την 31/12/2020 ποσού 6.804.723,13 μεταξύ της ίδιας και της εταιρείας με την επωνυμία «.....» που εδρεύει στη Σερβία. Το δάνειο συμφωνήθηκε έντοκο, με ετήσιο επιτόκιο 2,5% ανατοκισζόμενο κατ' έτος. Στο συμφωνητικό αυτό ρητώς συμφωνήθηκε ως

ημερομηνία έναρξης της τοκοφορίας η ημερομηνία εκταμίευσης του δανείου και στην περίπτωση της τμηματικής καταβολής η τοκοφορία θα εκκινούσε από την ημερομηνία εκταμίευσης εκάστης καταβολής. Το ποσό του δανείου καταβλήθηκε τμηματικά, με πρώτη καταβολή την 31/05/2021, ποσού 804.723,13 ευρώ, όπως προκύπτει από τη με αριθμό επιταγής/31-05-2021 η οποία εισπράχθηκε την 31/05/2021, ακολούθως το έτος 2022 καταβλήθηκε ποσό 2.000.000 ευρώ, όπως προκύπτει από τη με αριθμό-0/30-12-2021 ισόποση επιταγή, η οποία εισπράχθηκε την 04/01/2022 και το έτος 2023 καταβλήθηκε: α) ποσό 2.000.000 ευρώ, όπως προκύπτει από τη με αριθμό/30-12-2022 ισόποση επιταγή η οποία εισπράχθηκε την 05/01/2023 και β) ποσό 2.000.000 ευρώ με τη με αριθμό/31-12-2023 ισόποση επιταγή η οποία εισπράχθηκε την 08/05/2023. Όπως μάλιστα προκύπτει από το αναλυτικό καθολικό (καρτέλα τόκων) 65.01.01 της εταιρείας, ο τόκος για το έτος 2021 ανήλθε στο ποσό των 11.735,55 ευρώ, για το έτος 2022 στο ποσό των 70.118,08 ευρώ και για το έτος 2023 στο ποσό των 149.284,22 ευρώ.

Προς επίρρωση των ισχυρισμών της επικαλείται και προσκομίζει, μεταξύ άλλων, το από 31/12/2020 «Ιδιωτικό Συμφωνητικό Δανείου», καθώς και καρτέλα Αναλυτικού Καθολικού του λογαριασμού 65.01.01 με τίτλο «Τόκοι μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων συνδεδεμένων επιχειρήσεων» για τα έτη 2021, 2022 και 2023. Οι καταχωρημένες συναλλαγές στον εν λόγω λογαριασμό φέρουν αιτιολογία «.....».

Συγκεκριμένα στην ως άνω προσκομισθείσα σύμβαση αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Στην Αθήνα σήμερα την **31.12.2020**, ημέρα Πέμπτη, οι κάτωθι συμβαλλόμενοι:

1. Αφενός μεν η εταιρεία με την επωνυμία ".....", με ΑΦΜ και ΑΡ. ΜΗΤΡΩΟΥ, που εδρεύει στην, οδός, και εκπροσωπείται νόμιμα.

2. Αφετέρου δε η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία η εταιρεία (ΑΦΜ:, ΔΟΥ: ΦΑΕ ΑΘΗΝΩΝ] εδρεύουσα στην οδό -, η οποία εκπροσωπείται νόμιμα.

Συμφώνησαν, συνομολόγησαν και έκαναν αμοιβαία αποδεκτά τα εξής:

«Α. οι ανωτέρω συμβαλλόμενες επιχειρήσεις τυγχάνουν αμφοτέρως τεχνικές εταιρείες και διατηρούν σταθερή συνεργασία ετών.

Β. Η πρώτη των συμβαλλομένων (.....), καλούμενη στο εξής χάριν συντομίας Δανειστής, διατηρεί απαίτηση ενεργή, νόμιμη και ισχυρή από την εταιρεία με την επωνυμία ποσού έξι εκατομμυρίων οχτακοσίων τεσσάρων χιλιάδων επτακοσίων είκοσι τριών ευρώ και δεκατριών λεπτών.

Γ. Η δεύτερη των συμβαλλομένων (.....), καλούμενη στο εξής χάριν συντομίας Οφειλέτης, προς εξασφάλιση της ταμειακής της ρευστότητας, ζητά από την Δανειστή, να της δανείσει το ποσό των έξι εκατομμυρίων οχτακοσίων τεσσάρων χιλιάδων επτακοσίων είκοσι τριών ευρώ και δεκατριών λεπτών, προκειμένου να συνεχίσει την απρόσκοπτη λειτουργία της.

Δ. Ο Δανειστής προς διευκόλυνση του Οφειλέτη, αποδέχτηκε την πρόταση και συμφώνησε να του δανείσει το ανωτέρω ποσό. Προς τούτο υπόσχεται ότι το ποσό που αντιστοιχεί στο Δάνειο θα δοθεί στον Οφειλέτη από την απαίτησή του που απορρέει από τιμολογημένες εκτελεσθείσες εργασίες του στην εταιρεία με την επωνυμία ποσού έξι εκατομμυρίων οχτακοσίων τεσσάρων χιλιάδων επτακοσίων είκοσι τριών ευρώ και δεκατριών λεπτών.

Ε. Το ανωτέρω ποσό του δανείου θα καταβληθεί στον Οφειλέτη σε αποπληρωμή του Δανειστή, από την εταιρεία, καθώς ο δανειστής διατηρεί ισόποση απαίτηση έναντι της, όπως προκύπτει από την λογιστική του καρτέλα...

ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗ

... 3.1 Η παρούσα δανειακή σύμβαση συνάπτεται για χρονική διάρκεια 14 ετών και θα αποπληρώνεται τμηματικά κατά τα προαναφερθέντα. Προς τούτο ορίζονται ετήσιες καταβολές του Οφειλέτη στον Δανειστή κεφαλαίου ποσού πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) στις οποίες θα προστίθεται το ετήσιο επιτόκιο ως αυτό περιγράφεται και αναλύεται αμέσως κατωτέρω.

3.2 Πρώτη ημερομηνία καταβολής ορίζεται η 01.01.2023, ενώ το δάνειο θα εξοφληθεί πλήρως και ολοσχερώς και χωρίς άλλη όχληση μέχρι και την 01.01.2036 συμφωνούμενης της ημέρας αυτής από τους συμβαλλόμενους ως τακτής, εκτός αν τα μέρη παρατείνουν την ως άνω ημερομηνία με νέα έγγραφη συμφωνία τους.

3.3 Το ποσό θα επιστραφεί έντοκο με ετήσιο επιτόκιο 2,5% ανατοκιζόμενο κατ' έτος. Ρητώς συμφωνείται ότι ημερομηνία έναρξης τοκοφορίας για το ανωτέρω επιτόκιο θα είναι αυτή της εκταμίευσης του δανείου και σε περίπτωση τμηματικής καταβολής του θα εκκινεί από την ημερομηνία εκταμίευσης έκαστης καταβολής. Σε περίπτωση υπερημερίας του οφειλέτη σχετικά με τον χρόνο επιστροφής του κατά κεφάλαιο και τόκους θα βαρύνεται με το κατά το χρόνο εκείνο επιτόκιο υπερημερίας και μέχρι την ολοσχερή εξόφληση του.

4. Ρητώς συμφωνείται μεταξύ των συμβαλλομένων ότι το παρόν δάνειο μπορεί να εξοφληθεί ανά πάσα στιγμή, με την καταβολή του συνολικού υπολοίπου ποσού του δανείου όπως το υπόλοιπο αυτό θα διαμορφώνεται την στιγμή της εξόφλησης...».

Επειδή, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι κατά το χρόνο σύναψης της ανωτέρω έντοκης δανειακής σύμβασης, ήτοι την 31/12/2020, δεν υφίστατο ρητή υποχρέωση προσκόμισης ενώπιον της φορολογικής αρχής προς χαρτοσήμανση και απόδοσης των αναλογούντων τελών χαρτοσήμου στο Δημόσιο των έντοκων δανειακών συμβάσεων και ότι η υποχρέωση αυτή θεσπίστηκε ρητά σχεδόν δύο έτη μετά την σύναψη της από 31/12/2020 σύμβασης ιδιωτικού δανεισμού, με το άρθρο 172 του ν.4972/2022 και με ισχύ από την 01/01/2021.

Επειδή, σύμφωνα με την από 26/03/2024 έκθεση τελών χαρτοσήμου, ο έλεγχος έκρινε ότι οφείλεται χαρτόσημο 2% πλέον ΟΓΑ 20% επί του χαρτοσήμου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 1α του Κ.Ν.Τ.Χ., με την αιτιολογία ότι η πρόσφατη νομολογία του ΣτΕ δεν έχει γίνει δεκτή από τη φορολογική διοίκηση και καταλόγισε τέλη χαρτοσήμου στο φορολογικό έτος 2020 επί του ως άνω ποσού 6.804.723,13, ως εξής:

Είδος συναλλαγής	Ποσό για χαρτοσήμανση	Ημερομηνία συν/γης	Χαρτ/μο 2%	ΟΓΑ	Προσ/ση Χαρτ/μου	Προσ/ση ΟΓΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΦΕΙΛΗΣ
Δάνειο	6.804.723,13	31/12/2020	136.094,46	27.218,89	68.047,23	13.609,45	244.970,03
ΣΥΝΟΛΟ	6.804.723,13		136.094,46	27.218,89	68.047,23	13.609,45	244.970,03

Επειδή, με το άρθρο 172 του ν.4972/2022 αποσαφηνίζεται ότι, αναδρομικά από την 01/01/2021, δε τίγονται οι διατάξεις για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στα έντοκα δάνεια και λοιπές χρηματοδοτήσεις και στους απορρέοντες συμβατικούς τόκους.

Επειδή, το υπό κρίση συμφωνητικό συντάχθηκε και καταχωρήθηκε στα βιβλία της προσφεύγουσας προ της 01/01/2021, ήτοι την **31/12/2020**, γεγονός που δεν αμφισβητήθηκε από τον έλεγχο, έστω και αν το δάνειο εκταμιεύτηκε μετά την 01/01/2021.

Επειδή, με βάση τα ανωτέρω, τόσο η εταιρεία «.....» όσο και η ίδια η προσφεύγουσα, κατά το κρίσιμο έτος (2020) ετύγχαναν εμπορικές εταιρείες, ήτοι εξ ορισμού ασκούσαν κατά τρόπο ανεξάρτητο οικονομική δραστηριότητα και συνεπώς ήταν πρόσωπα υποκείμενα στον Φ.Π.Α..

Επειδή, εφόσον οι εν λόγω εταιρείες, υπό αυτήν τους την ιδιότητα χορήγησαν η μία στην άλλη ποσά έντοκα, ήτοι έναντι ανταλλάγματος, κρίνεται ότι οι εν λόγω συναλλαγές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Φ.Π.Α., έστω και αν απαλλάσσονται αυτού, με συνέπεια να μη οφείλεται τέλος χαρτοσήμου.

Επειδή, από τα ως άνω προκύπτει ότι οι παραδοχές των με αριθ./2020 και/2020 αποφάσεων του ΣτΕ ερείδονται επί πραγματικών και νομικών ζητημάτων, τα οποία είναι όμοια με αυτά της υπό εξέταση περίπτωσης.

Επειδή, οι υπ' αριθ./2022 αποφάσεις του Β' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας - σε συνέχεια των με αριθμούς/2020,/2020 αποφάσεων του ίδιου Δικαστηρίου - επιβεβαίωσαν τη νομολογιακή κρίση ότι όλα τα έντοκα χρηματικά δάνεια από ενάρξεως του Κώδικα Φ.Π.Α. -δηλαδή από 01/01/1987- δεν θα έπρεπε να έχουν υπαχθεί σε τέλη χαρτοσήμου.

Επειδή περαιτέρω, με το υπ' αριθμ. **2642/2017** πρακτικό ολομέλειας του Ν.Σ.Κ., το οποίο γνωμοδότησε, στα πλαίσια ερωτήματος που τέθηκε ενώπιόν του, ως προς την έκταση εφαρμογής σχετικής απόφασης της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο έκρινε άλλο νομικό ζήτημα, επισήμανε μεταξύ άλλων, τα εξής: «Είναι αληθές ότι οι αποφάσεις του ΣτΕ, όπως άλλωστε και οι αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων της ουσίας, δεσμεύουν μόνον τους διαδίκους στη δίκη επί της οποίας εκδόθηκαν και προκειμένου επί του Δημοσίου ως διαδίκου, παράγουν υποχρέωση της διοίκησης σε συμμόρφωση έναντι του νικήσαντος διαδίκου [άρθρα 95, παρ. 5 Συντάγματος, 197, 198 ν. 2717/1999 (Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας – Κ.Δ.Δ.), 1 Ν. 3068/2002], χωρίς να υποχρεώνουν τη Διοίκηση σε γενική εφαρμογή τους, τουτέστιν και επί υποθέσεων στις οποίες απαντώνται τα επιλυθέντα ίδια νομικά ζητήματα στο πλαίσιο ερμηνείας και εφαρμογής διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας.

Από της άλλης όμως πλευράς, η εκ μέρους των φορολογικών αρχών και, πολύ περισσότερο εκ μέρους της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (ΔΕΔ), αντιμετώπιση υποθέσεων με ακριβώς όμοια προς τα επιλυθέντα με τις αποφάσεις του ΣτΕ (και μάλιστα της Ολομελείας αυτού) νομικά ζητήματα, κατά τρόπο αντίθετο προς τις αποφάσεις του δικαστηρίου αυτού, δε συνάδει με το κράτος δικαίου και πάντως συνεπάγεται άσκοπη απασχόληση των υπηρεσιακών οργάνων και

των δικαστηρίων, τα οποία, έτσι, στερούνται και χρόνου για την ενασχόλησή τους με άλλες σοβαρές υποθέσεις, αφού είναι προφανές ότι, αν οι υποθέσεις αυτές οδηγηθούν ενώπιον των δικαστηρίων, αυτά θα ακολουθήσουν τη νομολογία του ΣτΕ, οπότε η έκβαση των υποθέσεων δεν θα είναι ευνοϊκή για το Δημόσιο και το τελευταίο θα επιβαρυνθεί και με δικαστικά έξοδα».

Επειδή συνεπώς, στη βάση των αρχών της αναλογικότητας και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης των διοικουμένων προς τη Διοίκηση, η υπό κρίση ενδικοφανής προσφυγή θα πρέπει να αντιμετωπιστεί κατά τρόπο σύμφωνο με τις προαναφερθείσες αποφάσεις του ΣτΕ.

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ο Υ Μ Ε

Την αποδοχή της με αρ. πρωτ./01-05-2024 ενδικοφανούς προσφυγής της εταιρείας με την επωνυμία «.....», διακριτικό τίτλο «.....», ΑΦΜ, σύμφωνα με το ανωτέρω σκεπτικό και την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης.

Οριστική φορολογική υποχρέωση της υπόχρεης εταιρείας - καταλογιζόμενα ποσά με βάση την παρούσα απόφαση:

Φορολογικό έτος 2020

Η με αριθμό/26-03-2024 Οριστική Πράξη Διορθωτικού Προσδιορισμού Τελών Χαρτοσήμου. Σύνολο φόρων για καταβολή μηδέν (0,00) ευρώ.

Εντελλόμεθα όπως αρμόδιο όργανο κοινοποιήσει με τη νόμιμη διαδικασία την παρούσα απόφαση στην υπόχρεη εταιρεία.

Ακριβές Αντίγραφο

Ο/Η Υπάλληλος του Τμήματος

Διοικητικής Υποστήριξης

**ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ
ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ**

ΓΡΑΜΜΑΤΩ ΣΚΟΥΡΑ

Σ η μ ε ί ω σ η : Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της.